

Sygn. akt II C 1247/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, w II Wydziale Cywilnym,

w składzie: Przewodniczący: SSO Mariola Kaźmierak

Protokolant: sekr. sąd. Dorota Jankiewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2014 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa F. T.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz F. T. rentę wyrównawczą w kwocie po 3.253 zł (trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt trzy złote) miesięcznie, począwszy od 1 listopada 2011 roku i na przyszłość płatną z góry do dnia 10 – tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi: A. od kwoty po 1000 zł (jeden tysiąc złotych) miesięcznie za okres od 1 stycznia 2012 roku do 28 lutego 2013 roku co do rat wówczas wymagalnych,

B. od kwoty 2.253 zł (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt trzy złote) od 1 marca 2013 roku i na przyszłość w przypadku uchybienia terminowi płatności każdej raty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. nie obciąża powoda kosztami procesu;

4. nakazuje pobrać od Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 1.645,60 zł. (jeden tysiąc sześćset czterdzieści pięć złotych, sześćdziesiąt groszy) z tytułu nie uiszczonych kosztów sądowych;

5. odstępuje od obciążenia powoda kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa.

Sygn. akt II C 1247/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 9 stycznia 2012 roku, skierowanym do Sądu Rejonowego w Zgierzu, powód F. T. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. renty miesięcznej w wysokości 1.000 zł z tytułu utraconych zarobków, płatnej do 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, począwszy od stycznia 2012 roku i na przyszłość oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając podstawy faktyczne pozwu wskazano, że na skutek obrażeń doznanych w wypadku z dnia 4 października 2004 roku, co zostało potwierdzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 17 marca 2010 roku w sprawie o sygn. akt I C 1060/07, powód stał się całkowicie niezdolny do pracy i niezdolność ta nadal trwa. Obowiązki, które wykonywałby w ramach prowadzonej działalności gospodarczej – Zakład Produkcyjny (...), gdyby był zdolny do pracy, wykonuje aktualnie zatrudniony przez powoda na podstawie umowy na czas nieokreślony na stanowisku manager –

kierowca B. S., który otrzymuje z tego tytułu wynagrodzenie podstawowe w wysokości 10.000 zł. W ocenie powoda wartość wkładu pracy, jaki wnosiłby w prowadzoną działalność gospodarczą, gdyby był zdolny do pracy, wynosi minimum 2.000 zł miesięcznie. Wobec faktu, iż aktualnie F. T. otrzymuje rentę z ZUS w wysokości 981 zł miesięcznie, dochodzi on od pozwanego zapłaty w wysokości 1.000 zł tytułem miesięcznej renty.

/pozew k. 2-6/

W odpowiedzi na pozew z dnia 29 lutego 2012 roku strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany wskazał, iż stosowanie do pkt 1d sentencji wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 17 marca 2010 roku zobowiązany był do płacenia powodowi renty miesięcznej w wysokości 800 zł przez czas trwania umowy o pracę zawartej przez powoda z T. S.. Natomiast z przedłożonej przez powoda dokumentacji wynika, że stosunek pracy z T. S. ustał z dniem 31 lipca 2011 roku. W związku z tym zdaniem pozwanego brak jest podstaw do dalszej wypłaty renty.

/odpowiedź na pozew k. 63-65/

W piśmie z dnia 4 marca 2013 roku powód rozszerzył powództwo w ten sposób, że wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz renty w wysokości po 11.074 zł miesięcznie, poczynwszy od 1 listopada 2011 roku i na przyszłość, płatnej do 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi w następujący sposób:

- od kwoty 11.074 zł od dnia 1 marca 2013 roku w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat,
- od kwoty 1.000 zł za okres od 1 stycznia 2012 roku do dnia 28 lutego 2013 roku co do rat wówczas wymagalnych.

/pismo procesowe z 04.03.2013 r. k. 287-290/

Postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał ją Sądowi Okręgowemu w Łodzi jako właściwemu do jej rozpoznania.

/postanowienie k. 314 /

Postanowieniem z dnia 18 września 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. i podjął je z udziałem następcy prawnego pozwanego – Towarzystwa (...) S.A. w W..

/postanowienie k. 348/

Na rozprawie w dniu 19 maja 2014 roku, poprzedzającej bezpośrednio wydanie orzeczenia w sprawie, pełnomocnik powodowa popierał powództwa i wnosił o zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.617 zł.

Pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa.

/protokół rozprawy z 19.05.2014 r. – 00:40:07, 00:48:11/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

F. T. od 1995 roku prowadził działalność gospodarczą – Zakład Produkcyjny (...). Przedmiotem działalności była produkcja i sprzedaż mebli. Powód tworzył projekty mebli i wdrażał je do produkcji, badał rynek pod kątem trendów. Wzory powoda były zastrzeżone w urzędach patentowych. F. T. dostarczał meble osobiście do 50 punktów sprzedaży, zapoznawał się z bieżącymi ofertami innych producentów, wyjeżdżał na targi do P., O.. Firma powoda produkowała meble pod wymiar, tj. powód wykonywał model wzorcowy i następnie przekazywał go pracownikom, którzy pod jego nadzorem wykonywali elementy i łączyli je w całość. Reklamacje przyjmował osobiście powód, ustalając telefonicznie z klientem rodzaj wady, przygotowywał w zakładzie element do wymiany i jeździł go wymienić. Przy drobnych naprawach do klienta poruszał się motocyklem.

W czynnościach dostarczania mebli brały udział dwie osoby. Powód, będąc jednocześnie kierowcą, rozładowywał meble, a jego żona zajmowała się dokumentami.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:15:47 w zw. z k. 152v-153, 00:45:26, zeznania świadków: D. T. k. 103v-104, T. S. k. 152v, B. S. k. 104/

W dniu 4 października 2004 roku F. T. uczestniczył w wypadku komunikacyjnym jako kierowca motocykla Y. o nr rej. (...), odnosząc wielomiejscowe obrażenia. Sprawcą wypadku był kierujący pojazdem marki N. M. S., który ubezpieczony był odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. z siedzibą w W..

/uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 17.03.2010 r. k. 449 - 475 załączonych akt o sygn. I C 1060/07/

Wyrokiem z dnia 17 marca 2010 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie I C 1060/07:

1. zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. Oddział w Ł. na rzecz powoda F. T.:

a) kwotę 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 40.000 zł od dnia 15 marca 2004 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 80.000 zł od dnia 18 stycznia 2010 roku do dnia zapłaty;

b) rentę z tytułu zwiększonych potrzeb :

- w kwocie po 1.500 zł płatną z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca za okres od dnia 16 października 2004 roku do dnia 31 marca 2005 roku z ustawowymi odsetkami od dnia 10 stycznia 2008 roku do dnia zapłaty,
- w kwocie po 1.000 zł płatną z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca od dnia 1 kwietnia 2005 roku z odsetkami ustawowymi od dnia 10 stycznia 2008 roku do dnia zapłaty dla rat do stycznia 2008 roku, a dla pozostałych rat i na przyszłość płatnych z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

c) kwotę 4.272,85 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 10 stycznia 2008 roku do dnia zapłaty;

d) kwotę **po 800** zł tytułem odszkodowania za okres od dnia 1 sierpnia 2007 roku płatną z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca z odsetkami z ustawowymi od dnia 10 stycznia 2008 roku do dnia zapłaty dla rat do stycznia 2008 roku, a dla pozostałych rat i na czas trwania umowy o pracę zawartą pomiędzy powodem J. T. a T. S. płatnych z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

e) kwotę 50.641,55 zł tytułem odszkodowania z odsetkami ustawowymi:

- od kwoty 26.313,55 zł od dnia 10 stycznia 2008 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 24.328 zł od dnia 18 stycznia 2010 roku do dnia zapłaty;

f) kwotę 35.741,57 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 28.122,72 zł od dnia 1 lutego 2006 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 7.618,85 zł od dnia 10 stycznia 2008 roku do dnia zapłaty;

g) kwotę 4.426,77 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2004 roku do dnia zapłaty;

2. ustalił, że pozwany (...) S.A. w W. Oddział w Ł. będzie ponosił odpowiedzialność za negatywne skutki, które mogą się ujawnić w przyszłości na zdrowiu powoda w związku ze zdarzeniem z dnia 4 października 2004 roku;

3. oddalił powództwo w pozostałej części;

4. zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. Oddział w Ł. na rzecz powoda F. T. kwotę 14.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

5. nie obciążył powoda kosztami od oddalonej części powództwa;

6. nakazał pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. Oddział w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 16.132,51 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

/wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z 17.03.2010 r. k. 447- 448 załączonych akt o sygn. I C 1060/07/

Po wypadku powód nie wykonywał żadnych obowiązków w firmie z uwagi na to, że leżał w łóżku w domu albo był hospitalizowany. Firma popadała w zastój, zmniejszeniu uległa ilość punktów sprzedaży, do których były dostarczane meble. Gdy powód starał się ponownie włączyć w prowadzenie firmy i opracować nowy wzór mebli, po 2-3 tygodniach zaczął cierpieć na problemy z kręgosłupem. Nie był już w stanie wykonać modelu wzorcowego.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2-13r. – 00:15:47 w zw. z k. 152v-153, 00:37:41, zeznania świadków: T. S. k. 152v, B. S. k. 104 /

Początkowo obowiązki powoda przejął P. Z., tj. zajął się transportem, pomagał przy przenoszeniu mebli, dbał o samochód. Resztę obowiązków, min. logistykę w firmie, przejęła żona F. T., która zlikwidowała prowadzony przez siebie sklep.

Kolejną osobą zatrudnioną w firmie był pan M. – pracownik produkcji.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:15:47 w zw. z k. 152v-153, 00:40:26, zeznania świadka D. T. k. 103v-104/

T. S. pracował w Zakładzie Produkcyjnym (...) od 2001 roku do 31 lipca 2011 roku - początkowo na stanowisku tapicera, a po wypadku powoda od 1 sierpnia 2007 roku na stanowisku kierowca – zaopatrzeniowiec i wówczas jego zakres obowiązków uległ zwiększeniu – rozwoził towar, przywoził produkty do ciągłości produkcji, dbał o stan techniczny samochodu, zajmował się ewentualnym usuwaniem wad w produktach, pomagał przy nadzorze na produkcji. T. S. nie przejął obowiązków związanych z rozpatrywaniem reklamacji, nie zajmował się czynnościami zarządzającymi w firmie. Wynagrodzenie T. S. od momentu nałożenia na niego większego zakresu obowiązków w firmie wynosiło 1.530 zł netto (około 2.100 zł brutto). T. S. zrezygnował z zatrudnienia w firmie powoda, ponieważ za dużo czasu spędzał w pracy zamiast z rodziną.

/zeznania świadków: D. T. k. 103v-104, B. S. k. 104, M. T. k. 104v – 105, T. S. k. 152v, rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron k. 45, zaświadczenie o zatrudnieniu k. 46 /

W lipcu 2010 roku w firmie powoda zatrudniony został brat żony powoda D. T. - B. S., który miał pomóc w rozbudowaniu, poszerzeniu działalności firmy. Jeździł jako kierowca z żoną powoda w trasę, rozmawiał z klientami, zajmował się zakupem ciągników siodłowych, naczep, a w firmie meblarskiej prowadził całą produkcję, pomagał w czynnościach obsługowych towarów. Do jego obowiązków należało ponadto szukanie nowych kontrahentów, rynku zbytu, tapicerowanie, wykrawanie materiałów obiciowych, pomoc przy wycinaniu elementów stolarskich do mebli, uzgodnienie z klientami zamówień, sprząatanie hal, konserwacja budynków.

Wprowadzeniem innowacji zajmowali się małżonkowie T.. Wszelkie decyzje związane z firmą meblarską podejmował powód.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:15:47 w zw. z k. 152v-153, 01:10:46, zeznania świadków: D. T. k. 103v-104, B. S. k. 104/

20 października 2010 roku pomiędzy Z. P. (...) F. T. a B. S. została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 listopada 2010 roku. B. S. od tego dnia został zatrudniony na stanowisku manager – kierowca. Jego wynagrodzenie od tego czasu wynosiło około 10.000 zł brutto.

/umowa o pracę k. 41, zaświadczenie k. 311, zestawienie wynagrodzenia k. 301/

B. S. pomagał przy wytworzeniu mebli, zajmował się spedycją, transportem, logistyką. Badał rynek pod kątem towarów i jeździł do klientów. Pomagał przy wprowadzeniu jednego wzoru, który jest zastrzeżony w Urzędzie Patentowym. Ponadto projektował meble wraz z córką powoda E. T., która po wypadku ojca została zatrudniona firmie ojca. Córka pomagała także przy produkcji mebli, np. wycinaniu gąbek.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:15:47 w zw. z k. 152v-153, zeznania świadków: D. T. k. 103v-104, E. T. k. 104v, M. T. k. 104v- 105/

Druga córka powoda M. T. przed wypadkiem ojca pomagała przy prowadzeniu firmy, tj. przy szyciu, podstawowych pracach biurowych. Po wypadku M. T. została zatrudniona w firmie. Obecnie tam nie pracuje, zamierza skończyć studia.

/zeznania świadka M. T. k. 104v – 105/

W momencie gdy F. T. zorientował się, że nie zdoła ponownie odbudować swojej pozycji na rynku, za namową B. S. podjął decyzję o przebranzowaniu na firmę transportową.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:15:47 w zw. z k. 152v-153, 00:58:42, zeznania świadka B. S. k. 104/

Powód posiada uprawnienia do prowadzenia samochodów ciężarowych, jest to jego wyuczony zawód.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:15:47 w zw. z k. 152v-153, z 19.05.2014 r. – 00:28:35/

Od 2011 roku działalność Zakładu Produkcyjnego (...) została zakończona. Wpis o działalności gospodarczej w ewidencji nadal istnieje. Firma upłynnia resztki towaru, nie prowadzi produkcji, nie przyjmuje nowych zamówień.

F. T. pod firmą Zakładu Produkcyjnego (...) prowadzi obecnie firmę transportową. Zatrudnia pięciu kierowców, posiada trzy samochody ciężarowe, jeden dostawczy, wykupił dwie naczepy. Rachunkowość firmy prowadzi zewnętrzne biuro. Czynnościami technicznymi i zarządzaniem zajmuje się B. S., który jest kierowcą i menagerem. Pomaga mu żona powoda, zajmującą się obiegiem dokumentów, księgowością, rozliczaniem kierowców zjeżdżających z trasy, ich noclegiem i wyżywieniem.

F. T. kontroluje, obserwuje działalność firmy i podejmuje decyzje. Powód nie jeździ samochodem, nie uczestniczy w zjazdach, kontaktuje się z biurem telefonicznie, dostarczane są mu dokumenty związane z firmą. B. S. zajmuje się spedycją, zleceniami, stanem technicznym pojazdów, przeglądami, zmianą kierowców na trasie. Ostateczne decyzje w firmie podejmuje powód po konsultacji z B. S..

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:15:47 w zw. z k. 152v-153, 00:20:12, 00:25:45, 00:58:42, z 19.05.2014 r. – 00:28:35, zeznania świadka M. T. k. 104v – 105/

Bieżące dochody firmy przeznaczone są na wypłaty wynagrodzeń dla pracowników. Powód posiada zadłużenia finansowe u swojej rodziny na kwotę około 200.000 zł. Splaca także raty leasingowe za trzy samochody.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:31:09/

F. T. zawsze marzył o prowadzeniu firmy transportowej. Firma meblarska powstała przez przypadek. Powód nie zamierzał prowadzić dwóch firm jednocześnie.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:58:42/

Po wypadku powód wymaga pomocy przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, porusza się cały czas przy pomocy laski.

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 9 sierpnia 2011 roku powód został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do 29 lutego 2012 roku.

/orzeczenie k. 50/

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 13 lutego 2013 roku F. T. został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do 28 lutego 2015 roku.

/orzeczenie k. 292/

Świadczenie rentowe powoda przyznane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w styczniu i lutym 2014 roku wynosiło po 929,70 zł, w marcu 2014 roku 944,64 zł, w kwietniu 2014 roku 943,64 zł.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:40:26, wydruki przekazów pocztowych k. 482-485/

Powód mieszka z żoną i córką w lokalu o powierzchni 220 m², znajdującym się w kamienicy. Córka pracuje dorywczo, pomaga rodzicom w gospodarstwie.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2013r. – 00:40:26/

Wartość pracy włożonej w prowadzenie własnej firmy ze strony właściciela może być mierzona jako ekonomiczny efekt samozaangażowania w postaci wypracowanych dochodów. Dochody te jednak powinny być pomniejszone o koszt kapitału własnego zaangażowanego w prowadzoną działalność. Z danych, jakie są dostępne w tym zakresie dotyczących firmy powoda, nie można ustalić żadnej wartości kapitału własnego. Gdyby przyjąć, że takiego kapitału powód nie wykorzystał, to wartość jego pracy wprost byłaby równa sumie osiągniętych dochodów.

W ostatnim roku przed wypadkiem firma powoda zarejestrowała dodatni wynik finansowy w wysokości 32.600 zł, co oznacza, że przeciętny dochód miesięczny nie przekraczał kwoty 2.720 zł w warunkach 2003 roku. Ponieważ nie można prowadzić firmy bez prawidłowych źródeł finansowania do analizy przyjęto wartość kapitału obrotowego w wysokości miesięcznych obrotów firmy. Oznacza to, że okres cyrkulacji pieniądza w firmie nie był dłuższy niż 30 dni. Koszt kapitału wyznaczono w oparciu o stopę kredytu możliwego do uzyskania przez małą firmę w Banku (...). Kwoty te powinny być doprowadzone do porównywalności z rokiem 2012. W tym celu dokonano korekty w oparciu o wskaźnik inflacji przyrostu wynagrodzeń. Ostatecznie uzyskano wynik 2.680 zł.

W metodzie ekonomicznej wartości pracy z uwzględnieniem zatrudnienia menagera – kierownika przyjęto za podstawę wynagrodzenie, jakie powód płaci za kierowanie sprawami swojej firmy. Z umowy o pracę i danych płacowych, list płac i druków RMUA wynika, że wysokość tej gaży została ustalona na 10.000 zł miesięcznie. Po odjęciu kosztów tego wynagrodzenia można ustalić rzeczywistą wartość dochodu, jaki byłby w stanie realizować powód samodzielnie, wykonując te obowiązki. Wynik uzyskany tą metodą jest na poziomie 4.253 zł.

Koszty całkowite, jakie ponosi pracodawca przy zatrudnieniu pracownika na podstawie umowy o pracę za wynagrodzeniem 10.000 zł brutto miesięcznie, wynosi 12.074 zł miesięcznie.

Pełne koszty uzyskania przychodu dla firmy (...) przy uwzględnieniu kosztów zatrudnienia według stanu rzeczywistego na dany miesiąc/rok wynosił:

- w 2003 roku od 25.003,77 zł do 36.537,39 zł miesięcznie,
- w 2004 roku od – 11.390,47 zł do 51.853,35 zł miesięcznie,
- w 2005 roku od 16.653,18 zł do 29.663,62 zł miesięcznie,
- w 2006 roku od – 10.298,35 zł do 54.609,51 zł miesięcznie,
- w 2007 roku od 12.987,97 zł do 30.223,86 zł miesięcznie,
- w 2008 roku od 25.840,91 zł do 325.826,09 zł miesięcznie,
- w 2009 roku od 25.013,63 zł do 357.708,45 zł miesięcznie,
- w 2010 roku od 16.478,48 zł do 670.916,61 zł miesięcznie,
- w 2011 roku 63.778,56 zł do 1.048.461,05 zł miesięcznie.

/pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu ekonomiki przedsiębiorstwa zatrudnienia i płac Andrzeja H. G. k. 222-233 wraz z pisemną opinią uzupełniającą k. 276-279/

Kapitał własny to kategoria obejmująca zaangażowany kapitał początkowy i skumulowany zysk od początku działalności. Z drugiej strony wartość ta odpowiada wartości aktywów netto, a jej ustalenie polega na pomniejszeniu bilansowej wartości aktywów o kapitały obce, czyli wszelkie zobowiązania długo i krótkoterminowe. Koszt obsługi tych zobowiązań ma istotny wpływ na wynik finansowy i ocenę poprawności biznesowej firmy. W tym przypadku brak podstawowych danych uniemożliwia określenie tej wartości. Tak więc efektem zaangażowania właściciela z prowadzoną działalność jest jej wynik finansowy.

Wynagrodzenie całkowite dyrektora ds. sprzedaży wynosi 18.808 zł, średnie zarobki dyrektora ds. sprzedaży w firmach zatrudniających poniżej 50 osób wynosi 9.335 zł, w firmach poniżej 50 osób w województwie (...) 10.343 zł.

Decyzje dotyczące zatrudnienia pracownika są decyzjami autonomicznymi osób zarządzających firmą, w tym wypadku powoda.

Wyniki firmy od 2009 roku są permanentnie ujemne, co w konsekwencji prowadzi do rosnącego zadłużenia firmy i stawia pod znakiem zapytania ekonomiczny sens prowadzenia dalszej działalności. Skumulowany rachunek zadłużenia od 2010 roku do września 2013 roku wynosi -500.201,78 zł, co oznacza, że dodatkowo finansowanie działalności, aby było zrównoważone, wymaga uzupełnianie dodatkowym zasileniem kapitału w tej wysokości. W przypadku sfinansowania tego deficytu pożyczką wzrosnie o tę kwotę zadłużenie firmy. Firma nie ma środków na regulowanie swoich zobowiązań. Dochód z firmy nie wystarcza na spłacenie pożyczek. Koszty działalności firmy ulegną zmniejszeniu w przypadku opłacenia wszystkich rat leasingowych.

W tej sytuacji brak jest uzasadnienia dla zatrudnienia menagera w celu uzyskania poprawy wyników firmy. Wynagrodzenie menagera pozostaje w sprzeczności z sytuacją finansową firmy.

/pisemna opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu ekonomiki przedsiębiorstwa zatrudnienia i płac Andrzeja H. G. k. 394 – 406 wraz z ustną opinią uzupełniającą protokół rozprawy z 19.05.2014 r. – 00:05:34, 00:11:03, 00:13:02, 00:18:23/

Gdyby powód był w pełni sprawny, byłby w stanie osiągnąć dodatni wynik finansowy w firmie.

/ustana opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu ekonomiki przedsiębiorstwa zatrudnienia i płac Andrzeja H. G. protokół rozprawy z 19.05.2014 r. – 00:22:23/

F. T. jest niezdolny do wykonywania pracy wymagającej znacznego wysiłku fizycznego oraz pracy związanej ze sprawnym przemieszczaniem się.

W aspekcie wykonywanej przez powoda pracy menagera, który podaje, że jego praca sprowadza się do wydania poleceń i nadzoru na siedzącą, pracę przy telefonie, komputerze należy uznać to wyjaśnienie za spełniające wymogi praktyki zawodowej, a tym samym za możliwość wykonywania pracy menagera. Mentalnie powód jest w pełni sprawny.

/pismna opinia biegłego z zakresu medycyny przemysłowej K. S. k. 416 wraz z ustną opinią uzupełniającą protokół rozprawy z 19.05.2014 r. – 00:02:10/

Pismem z dnia 8 lipca 2011 roku powód zaproponował stronie pozwanej zawarcie porozumienia w przedmiocie kontynuowania wypłacanie przez (...) S.A. odszkodowania w wysokości 800 zł dla kolejnych osób zatrudnionych przez powoda na tym samym stanowisku co T. S., z którym z dniem 31 lipca 2011 roku stosunek pracy uległ rozwiązaniu.

/pismo k. 48-49/

Sąd dokonując ustaleń faktycznych, oparł się na powołanych wyżej dowodach. Wydane opinie przez biegłych Sąd uznał za rzetelne i wyjaśniające wszystkie konieczne do rozstrzygnięcia kwestie. Zostały one wykonane zgodnie z tezami dowodowymi w oparciu o analizę akt sprawy. Opinie te ostatecznie nie były przez strony kwestionowane.

Podstawą ustaleń do wydania opinii przez biegłego z zakresu ekonomiki przedsiębiorstwa zatrudnienia i płac Andrzeja H. G. były dane finansowo – księgowe udostępnione przez biuro rachunkowe prowadzące księgowość. Na podstawie dostępnych danych przyjęto, że dochód w latach 2003/2004 wynosił 1.950 zł miesięcznie i taką kwotę przeliczono wskaźnikami wzrostu wynagrodzeń od 2003 roku do 2011 roku, co dało kwotę 2.680 zł.

Kolejnym obliczeniem było ustalenie wartości możliwego do uzyskania dochodu w sytuacji, gdyby nie zachodziła konieczność zatrudnienia menagera, który zastąpiłby właściciela w firmie. Obliczenia wykonano poprzez wyeliminowanie kwoty wynagrodzenia menagera, jaka wynikałaby z zawartej umowy o pracę.

W celu odpowiedzi na pytanie o sposób kształtowania się wysokości wynagrodzenia menagera na tle wynagrodzenia innych osób zajmujących podobne stanowisko w przedsiębiorstwie podobnej wielkości na terenie województwa (...) posłużono się opracowaniem firmy (...). W płatnym raporcie firma ta podaje wynagrodzenia według różnorodnych kluczy, w tym z rozróżnieniem stanowisk według konkretnych zakresów obowiązków, jak i skali (wielkość, region, poziom zatrudnienia) dla analizy wybrano zakres obowiązków odpowiadających zakresowi działania menagera zatrudnionego przez powoda i przeliczono uzyskane wyniki na odpowiadające warunkom zatrudniania w województwie (...) w małej firmie zatrudniającej poniżej 50 pracowników.

Biegły z zakresu ekonomiki przedsiębiorstwa zatrudnienia i płac podał, że prowadzona ewidencja w firmie nie pozwala w żaden sposób ustalić wartości kapitału własnego zaangażowanego w finansowanie działalności. Brak danych w postaci choćby zobowiązań, należności, jak i poziomu zadłużenia, a także środków operacyjnych w postaci lokat i gotówki w banku jest istotną przeszkodą w ustaleniu tej wartości.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Kwestia odpowiedzialności (...) S.A. z siedzibą w W. za skutki wypadku z dnia 4 października 2004 roku zastała potwierdzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 17 marca 2010 roku w sprawie o sygn. akt I C 1060/07 i w niniejszym postępowaniu nie była sporna między stronami.

Z kolei pozwane Towarzystwo (...) S.A. w W. jest następcą prawnym (...) S.A. z siedzibą w W..

W przedmiotowej sprawie powód domagał się od pozwanego renty w wysokości po 11.074 zł miesięcznie, począwszy od 1 listopada 2011 roku i na przyszłość, płatnej do 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami.

Żądanie zasądzenia renty znajduje podstawę prawną w przepisie art. 444 § 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Renta z tytułu utraty zdolności do pracy powinna rekompensować poszkodowanemu uszczerbek, który wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia powstał w jego dochodach z tytułu pracy zarobkowej lub prowadzonej działalności gospodarczej. Będzie on równy różnicy między hipotetycznymi dochodami, które osiągałby, gdyby nie doszło do zdarzenia szkodzącego, a dochodami, które uzyskuje, będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego.

Przy ustalaniu wysokości renty wyrównawczej, określając wielkość hipotetycznych dochodów uprawnionego, należy uwzględnić wszelkie jego dochody dotychczas uzyskiwane, również nieregularnie (np. dorywczo, z prac zleconych, okresowe premie, świadczenia w naturze), a także te dochody, których uzyskanie w przyszłości było wysoce prawdopodobne, jeżeli ocena dokonywana ad casu jest uzasadniona, zważywszy na naturalny rozwój kariery zawodowej.

Z kolei przy ustalaniu dochodów poszkodowanego uwzględnić trzeba nie tylko jego faktyczne zarobki, ale także jego zdolność zarobkową, jeżeli jej nie wykorzystuje, zważywszy na posiadane kwalifikacje i realnie istniejące możliwości na rynku pracy. Jednak poszkodowany nie ma obowiązku podjęcia każdej pracy (por. wyrok SN z 8 czerwca 2005 r., V CK 710/04, LEX nr 183607; por. także wyrok SN z 2 marca 1966 r., II PR 18/66, NP 1966, nr 10, s. 1294, z glosą A. Szpunara; wyrok SN z 17 lipca 1975 r., I CR 370/75, LEX nr 7728; wyrok SN z 10 października 1977 r., IV CR 367/77, OSN 1978, nr 7, poz. 120).

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 17 marca 2010 roku w sprawie o sygn. akt I C 1060/07 ustalił m.in., że pozwany będzie ponosił odpowiedzialność za negatywne skutki, które mogą się ujawnić w przyszłości na zdrowiu powoda w związku ze zdarzeniem z dnia 4 października 2004 roku oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę po 800 zł tytułem odszkodowania za okres od dnia 1 sierpnia 2007 roku płatną z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca z odsetkami z ustawowymi od dnia 10 stycznia 2008 roku do dnia zapłaty dla rat do stycznia 2008 roku, a dla pozostałych rat i na czas trwania umowy o pracę zawartą pomiędzy powodem J. T. a T. S. płatnych z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Stosunek pracy, który wiązał T. S. z Z. P. (...) F. T., ustał z dniem 31 lipca 2011 roku. A zatem żądanie powoda zasądzenia w oparciu o wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 17 marca 2010 roku renty od dnia 1 listopada 2011 roku nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem od 31 lipca 2011 roku T. S. nie był już pracownikiem w firmie powoda. Wskazać należy, że osoba pracownika T. S., który miał być zatrudniony na czas trwania umowy o pracę zawartej z powodem, została konkretnie wskazana w w/w wyroku. Jest jednak rozstrzygnięcie zawarte w tymże punkcie wyroku właśnie rentą wyrównawczą. Wynika to z uzasadnienia orzeczenia. Z uwagi na takie a nie inne sformułowanie wyroku i w związku z wygaśnięciem stosunku pracy T. S., o rencie wyrównawczej należało orzec niejako od nowa.

Przed wypadkiem z dnia 4 października 2004 roku powód w Z. P. (...) F. T. pełnił rolę menagera, kierowcy, a ponadto tworzył projekty mebli i wdrażał je do produkcji. Powód dostarczał osobiście meble do 50 punktów sprzedaży, zapoznawał się z bieżącymi ofertami innych producentów, badał rynek pod kątem trendów na rynku, wyjeżdżał na targi do P., O.. F. T. jako jedyna osoba w firmie zajmowała się reklamacjami. Odbywało się to w ten sposób, że ustalał on telefonicznie z klientem rodzaj wady, przygotowywał w zakładzie element do wymiany i jeździł osobiście go wymienić. Powód posiada uprawnienia do prowadzenia samochodów ciężarowych.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że F. T. po wypadku ponownie próbował włączyć się w prowadzenie firmy i opracować nowy wzór mebli. Jednakże po kilku tygodniach od rozpoczęcia pewnych czynności w firmie, zaczął cierpieć na problemy z kręgosłupem, co doprowadziło do definitywnego zaprzestania przez powoda wykonywania pracy fizycznej. Obecnie F. T. porusza się cały czas przy pomocy laski. Od 9 sierpnia 2011 roku powód jest uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do 28 lutego 2015 roku.

F. T. pod firmą Zakładu Produkcyjnego (...) prowadzi obecnie firmę transportową. Obowiązki menagera i kierowcy w firmie pełni jego szwagier B. S., zajmujący się spedycją, zleceniami, stanem technicznym pojazdów, przeglądami, zmianą kierowców na trasie. Powód nie jeździ samochodem, nie uczestniczy w zjazdach, kontaktuje się z biurem telefonicznie, dostarczane są mu dokumenty związane z firmą. Ostateczne decyzje w zakresie prowadzonej działalności transportowej podejmuje powód po konsultacji z B. S..

Niewątpliwie F. T. jest niezdolny do wykonywania pracy wymagającej znacznego wysiłku fizycznego oraz pracy związanej ze sprawnym przemieszczaniem się. W ślad za opinią biegłego z zakresu medycyny przemysłowej Sąd przyjął, że w aspekcie wykonywanej przez powoda pracy menagera, który polega na wydaniu poleceń i nadzoru na siedzącą, pracy przy telefonie, komputerze, posiada on możliwość wykonywania pracy menagera.

W związku z powyższymi rozważaniami, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda rentę wyrównawczą, obejmującą ekonomiczną wartość samego wkładu powoda. Jest to, jak wyjaśnił biegły dochód powoda jako właściciela firmy gdyby sam pracował i nie zatrudniał menagera z uwzględnieniem zatrudnienia menagera. W tej metodzie ekonomicznej przyjęto za podstawę wynagrodzenie, jakie powód płaci B. S. za kierowanie sprawami swojej firmy, czyli 10.000 zł. Po odjęciu kosztów tego wynagrodzenia rzeczywista wartość dochodu, jaki byłby w stanie realizować powód samodzielnie, wykonując te obowiązki, wynosi 4.253 zł miesięcznie. Jest to kwota nie wygórowana i odpowiadająca mniej więcej średniej miesięcznej pensji. Taką kwotę powód, wykorzystując swe zdolności mógłby z całą pewnością zarobić, gdyby nie wypadek.

Przyjmując, iż przy ustaleniu renty wyrównawczej należy uwzględnić świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego, które w przypadku powoda wynoszą około 1.000 zł. (kwotę równą Sąd odjął tak jak proponował to powód) za Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz F. T. rentę wyrównawczą w kwocie 3.253 zł miesięcznie, począwszy od 1 listopada 2011 roku i na przyszłość.

O odsetkach ustawowych od w/w zasądzzonego roszczenia Sąd orzekł w oparciu o art. 481 § 1 k.c.:

- od kwoty po 1.000 zł miesięcznie za okres od 1 stycznia 2012 roku do 28 lutego 2013 roku co do rat wówczas wymagalnych, uwzględniając doręczenie (...) S.A. z siedzibą w W. pisma zawierającego propozycję kontynuowania wypłaty odszkodowania;
- od kwoty 2.253 zł od 1 marca 2013 roku i na przyszłość w przypadku uchybienia terminowi płatności każdej raty, uwzględniając pismo z dnia 4 marca 2013 roku, którym strona powoda rozszerzyła powództwo, jednocześnie doręczając go pełnomocnikowi strony pozwanej.

W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone.

Przede wszystkim Sąd nie znalazł podstaw do zasądzenia kwoty odpowiadającej kosztom jakie ponosi powód na zatrudnienie menagera (taką ostatecznie kwotę żądał powód). Kwota ta nijak się ma do utraconych dochodów powoda, w oparciu o które ustalana jest renta wyrównawcza.

Po pierwsze z zatrudnienia menagera- kierowcy (a więc osoby o podwójnych uprawnieniach) powód ma także korzyści, jak sam zeznał nawet ogromne, bo związane głównie z doświadczeniem i kontaktami pracownika. Są to korzyści trudno mierzalne. Na pewno wynikająca z liczb sytuacja finansowa firmy powoda jest trudna. Jak zeznał biegły w toku ustnych wyjaśnień opinii decyzja o zatrudnieniu tak drogiego pracownika, acz z punktu widzenia właściciela zasadna, z punktu widzenia sytuacji finansowej nielogiczna.

Skoro powód w tak trudnej sytuacji zdecydował się na zainwestowanie w pracownika z pewnością liczy także na korzyści z tym związane. Inaczej trudno byłoby wytłumaczyć decyzje powoda. Uczynił to jednak powód z sobie znanych przesłanek, na własny koszt i ryzyko. Pozwany zaś za to ryzyko odpowiadać nie może. Koszty zatrudnienia tego pracownika nie pozostają bowiem z związku przyczynowym z utratą przez powoda w wypadku zdolności zarobkowania (art. 361kc). Jest to już zupełnie inna firma, inny zakres obowiązków ma pracownik, niż miał powód przed wypadkiem.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji.

Powód w wyższym stopniu proces przegrał, co go wygrał (29,4 %).

Z uwagi jednak na stan zdrowia powoda, orzeczoną wobec niego całkowitą niezdolność do pracy, zadłużenie firmy, Sąd na podstawie 102 k.p.c. nie obciążył go kosztami procesu.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28. lipca 2005 roku (Dz. U. 2010, Nr 90, poz. 594 ze zm.) w zw. z art. 100 zd. 1 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 1.645,60 zł z tytułu nie uiszczonych kosztów sądowych w stopniu w jakim pozwany proces przegrał tj. 29,4 %.

W oparciu o przepis art. 113 ust.4 powołanej wyżej ustawy, Sąd odstąpił od obciążenia powoda kosztami sądowym od oddalonej części powództwa z tych samych powodów, dla których nie obciążył go kosztami procesu.